

PODNIKANIE

– pre zisk alebo pre spoločenský prospech?

Podnikateľ s prívlastkom SOCIÁLNY

Ste podnikateľ, máte obchodnú spoločnosť alebo ste živnostník, predávate tovary či poskytujete služby, máte svojich zákazníkov, investujete a firmu rozvíjate, ste úspešní a dosahujete zisk?

Alebo ste v situácii, že **o podnikaní uvažujete**, dokonca je to váš sen, pretože chcete mať väčší priestor na sebarealizáciu, viac slobody a flexibility, chcete rozhodovať sám o sebe? Viete, čo chcete robiť alebo práve **hľadáte príležitosti**?

Zároveň **máte záujem** o to, čo sa deje vo vašom okolí, máte snahu prispieť k riešeniu spoločenských problémov alebo by ste chceli aktívne pomáhať ľuďom, ktorí to majú v živote ťažšie? Možno ako podnikateľ **podporujete aktivity spoločenskej zodpovednosti** alebo sa aktivizujete ako občan a vo svojom voľnom čase pomáhate iným. Napĺňa vás to, ale vyžaduje si to čas a energiu, ktorej popri svojom zamestnaní alebo už existujúcom podnikaní nemáte nazvyš.

Podnikanie a aktivity pre spoločenský prospech je možné spojiť. Odpoveďou je SOCIÁLNE PODNIKANIE

Sociálne podnikanie podporuje **Zákon č. 112/2018 Z.Z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch** a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o SE/SP) v znení neskorších predpisov, ktorého cieľom je vytvoriť **priaznivé podmienky a podporné mechanizmy pre rozvoj sociálneho podnikania** na Slovensku.

Čo k tomu treba

Aby spojenie spoločenského prospechu a podnikania fungovalo, je potrebné nájsť **udržateľný podnikateľský model**, teda spôsob, akým budete generovať príjmy pri súčasnom dosahovaní spoločensky prospešných cieľov. Ako sociálny podnik **realizujete hospodársku činnosť**, čiže umiestňujete tovary a služby na trhu za odplatu, tak ako bežný podnikateľ, vaším **primárnym cieľom** je však **spoločenský prospech** a nie maximalizácia zisku. V prípade, že dosiahnete **zisk**, väčšinu z neho (viac ako 50%) **reinvestujete do hlavného cieľa** (tzv. princíp socializácie zisku), teda do realizácie činností s **pozitívnym spoločenským dopadom**.

Sociálny podnikateľ sa vždy zameriava primárne na pozitívny sociálny vplyv, ktorý dosahuje poskytovaním spoločensky prospešnej služby, ktorou napĺňa verejný alebo komunitný záujem. Vo svojom podnikaní zohľadňuje nielen záujmy vlastníkov, ale aj zainteresovaných osôb (zamestnancov, spotrebiteľov, iných osôb, ktoré majú záujem na dosahovaní pozitívneho sociálneho vplyvu podniku).

Ak váš sociálny podnik naplní všetky charakteristiky sociálneho podnikania definované Zákonomom o SE/SP a tieto sa rozhodnete verejne deklarovať, **môžete požiadať** Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR o priznanie **štatútu registrovaného sociálneho podniku**. Štatút vám otvára dvere k rôznym **formám podpory** zo strany **štátu**, prípadne **miestnej a regionálnej samosprávy**.

Zákon o SE/SP aktuálne rozoznáva tri základné typy registrovaných sociálnych podnikov:

Integračný - verejnoprospešný podnik, ktorého pozitívnym sociálnym vplyvom je podpora zamestnanosti prostredníctvom zamestnávania znevýhodnených alebo zraniteľných osôb.

Sociálny podnik bývania - verejnoprospešný podnik, ktorého pozitívnym sociálnym vplyvom je zabezpečovanie spoločensky prospešného nájomného bývania.

Všeobecný registrovaný sociálny podnik - pozitívny sociálny vplyv dosahuje napĺňaním verejného alebo komunitného záujmu poskytovaním ktorejkoľvek spoločensky prospešnej služby uvedenej v Zákone o SE/SP.

(Podmienky registrácie na MPSVR SR je možné nájsť na stránke <https://www.employment.gov.sk/sk/praca-zamestnanost/socialna-ekonomika/>.)

V čom podnikat?

Sociálny podnik vykonáva aspoň jednu zo svojich činností v rámci aktivít sociálnej ekonomiky, teda hlavným cieľom tejto činnosti je dosahovanie pozitívneho sociálneho vplyvu. Dosahuje ho poskytovaním spoločensky prospešnej služby, ktorou podľa Zákona o SE/SP je:

- poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť,
- tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt,
- ochrana ľudských práv a základných slobôd,
- vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry,
- výskum, vývoj, vedecko-technické a informačné služby,
- tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva,
- služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti,
- zabezpečovanie bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu,
- poskytovanie finančných prostriedkov subjektom SE na vykonávanie vyššie uvedených spoločensky prospešných služieb.

Sociálne podnikanie sa odvíja od vnútornej motivácie riešiť problémy a zmeniť nedostatky na príležitosti. Pri uvažovaní nad podnikateľskou príležitosťou a udržateľnosťou sociálneho podniku si odpovedzte na nasledovné otázky:

- Čo vás motivuje k sociálnemu podnikaniu?
- Aké spoločenské alebo komunitné potreby chcete naplniť? Ako ste sa o nich dozvedeli?
- Aký problém chcete riešiť? Aké sú jeho príčiny a následky?
- Akým spôsobom chcete dosahovať pozitívny sociálny vplyv? Ako ho budete merať?
- V prípade, ak chcete transformovať už existujúci podnik na sociálny podnik, akým spôsobom táto zmena zasiahne spôsob a predmet vášho podnikania?
- Ste pripravený socializovať minimálne 50% možného zisku?
- Ste pripravený zapájať zainteresované osoby do spravovania svojej hospodárskej činnosti?
- Chcete zamestnávať znevýhodnené a zraniteľné osoby? Ak áno, ste pripravený na pravdepodobne pomalší adaptačný proces znevýhodnených a zraniteľných zamestnancov a poskytovanie ďalších podporných služieb, ktoré sú často potrebné?
- Ako bude vyzeráť váš model sociálneho podnikania?
- Aká je perspektíva dlhodobej udržateľnosti vášho sociálneho podniku?

Či už máte alebo nemáte úplne jasno v tom, ako sa pustiť do sociálneho podnikania, navštívte nás v Regionálnych centrách sociálnej ekonomiky.

Radi vás budeme BEZPLATNE sprevádzať pri vašich úvahách a plánoch v sociálnom podnikaní.